

ματική δραστηριότητα (ακόμη και παρουσία). Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο σε μία διεύθυνση (5, rue Guillaume Kroll) είχαν την έδρα τους 1.600 εταιρίες.

Οι διαδικασίες ένταξης στο φορολογικό καθεστώς του Λουξεμβούργου ήταν εξαιρετικά σύνθετες. Περιελάμβαναν δεκάδες βήματα προκειμένου να χάνονται τα ίχνη από τις φορολογικές αρχές των άλλων κρατών, προέβλεπαν ακόμη και τη δημιουργία θυγατρικών π.χ. στην Κύπρο ή το Γιβραλτάρ, οι σχετικές οδηγίες κυμαίνονταν μεταξύ είκοσι και εκατό σελίδων, ενώ σε μία περίπτωση, της φαρμακευτικής Abbott Laboratories, απαιτήθηκαν 79 βήματα για την ολοκλήρωση της «απάτης».

Η μετατροπή του Λουξεμβούργου σε φορολογικό παράδεισο για τις πολυεθνικές είχε επισημανθεί από πολιτικούς και αναλυτές εδώ και αρκετά χρόνια. Δεν υπήρχαν, όμως, τα στοιχεία για την τεκμηρίωση των καταγγελιών ενώ η πολιτική ηγεσία της χώρας (δηλαδή ο κ. Γιούνκερ, που σήμερα είναι πρόεδρος της Κομισιόν) χαρακτήριζε ως ανυπόστατες τις σχετικές κατηγορίες. Ακόμη και φέτος τον Ιούλιο, σε ομιλία του στις Βρυξέλλες, ο κ. Γιούνκερ υποσχέθηκε να «καταπολεμήσει τη φοροδιαφυγή και τον αθέμιτο φορολογικό ανταγωνισμό» λέγοντας παράλληλα ότι «θα προσπαθήσει να επιβάλλει ηθικούς κανόνες στο ευρωπαϊκό φορολογικό τοπίο». Πρόσφατα, στη γερμανική τηλεόραση δήλωσε ότι «κανένας δεν μπορεί να με πείσει ότι το Λουξεμβούργο είναι φορολογικός παράδεισος. Οι φορολογικοί κανόνες του Λουξεμβούργου είναι σε πλήρη συμφωνία με όσα προβλέπει η ευρωπαϊκή νομοθεσία». Συνεπώς ως προς την προστασία των δικαιωμάτων των πελατών της, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου εναντιώθηκε στους νέους κανόνες της Ε.Ε. για τη διαφάνεια στο τραπεζικό σύστημα. Ο κ. Γιούνκερ πέτυχε να κάνει πλούσια τη χώρα του βάζοντας το χέρι στην τσέπη των εργαζομένων, των συνταξιούχων και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων των υπόλοιπων χωρών της Ε.Ε. Η περίπτωση του Λουξεμβούργου αποδεικνύει ότι η διαφθορά δεν είναι «προνόμιο» του Ευρωπαϊκού Νότου ή των λεγόμενων PIGS. Υπενθυμίζεται ότι:

1. Η οικονομία της Κύπρου οδηγήθηκε στην καταστροφή με το επιχείρημα ότι η διόγκωση του τραπεζικού συστήματος οφειλόταν στην παροχή άτυπων διευκολύνσεων στους ξένους επενδυτές και ιδιαίτερα στα ρωσικά κεφάλαια.

2. Στην Ιρλανδία ασκήθηκαν τρομερές πιέσεις για την αύξηση του συντελεστή φορολόγησης των εταιρικών κερδών που είναι 12,5% όταν το Λουξεμβούργο φορολογεί τα εταιρικά κέρδη με συντελεστή μικρότερο του 1%.

Η κατάσταση στην Ευρωζώνη (και στην Ε.Ε.) θυμίζει ελληνική αρχαία τραγωδία που πλησιάζει στην κορύφωσή της. Το μόνο ερώτημα είναι αν ο «από μηχανής θεός» θα επιφέρει την κάθαρση ή θα ρίξει απλά την αυλαία...

► **Helmut Scholz**, ευρωβουλευτής *Die Linke*

TTIP: Η κοινή γνώμη απαιτεί διαφάνεια

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ στον Χρήστο Πραμαντιώτη

Στα προβλήματα που δημιουργεί η Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων, γνωστή και ως TTIP, που αποτελεί αντικείμενο και στόχο της διαπραγμάτευσης μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε. αναφέρεται ο ευρωβουλευτής του *Die Linke*, Helmut Scholz. Ο *Δρόμος* τον συνάντησε στο γραφείο του στο Ευρωκοινοβούλιο και είχε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση μαζί του, καθώς ο κ. Scholz όντας μέλος της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου και αναπληρωματικό μέλος των Επιτροπών Εξωτερικών Υποθέσεων και Συνταγματικών Υποθέσεων, έχει ασχοληθεί ιδιαίτερω με τα θέματα της TTIP:

Ποια είναι τα πιο βασικά προβλήματα με τη Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων, την TTIP;

Κατά τη γνώμη μου υπάρχουν τρία προβλήματα-κλειδιά στις διαπραγματεύσεις. Πρώτα απ' όλα, το πιο βασικό πρόβλημα είναι ότι αποτελεί ένα νέο ρυθμιστικό μηχανισμό που δημιουργεί τα λεγόμενα εποπτικά συμβούλια, τα οποία θα έχουν τη δυνατότητα να επιβλέπουν τις δημόσιες προμήθειες, τα τεχνικά θέματα, τα υγειονομικά μέτρα, τις προδιαγραφές παραγωγής και άλλα. Επιπλέον, αυτά τα εποπτικά συμβούλια δεν θα έχουν, βέβαια, το δικαίωμα να αλλάζουν το *acquis communautaire* (κοινοτικό κεκτημένο) το οποίο αφορά νόμους όπως για την προστασία των καταναλωτών, τα πρότυπα παραγωγής, περιβαλλοντικούς νόμους, σε περίπτωση που συναντούν προβλήματα οι δυο πλευρές. Όμως, με την δημιουργία των διατλαντικών αγορών σίγουρα θα προκληθούν προβλήματα λόγω του ανταγωνισμού μεταξύ ευρωπαϊκών και αμερικανικών εταιριών.

Το δεύτερο πρόβλημα είναι ότι οι ιδιώτες επενδυτές θα έχουν το δικαίωμα να προσφεύγουν νομικά σε όλα τα επίπεδα πολιτικής, σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, σε περίπτωση που κάποιοι συγκεκριμένοι νόμοι δυσκολεύουν τις επενδύσεις που θέλουν να κάνουν σε μια χώρα (σ.σ. εννοεί την πρόβλεψη της δυνατότητας αγωγής εις βάρος μιας περιοχής, μιας χώρας ή και της Ε.Ε., με προσφυγή σε διεθνές διαιτητικό δικαστήριο. Είναι ο μηχανισμός «προστασίας των επενδυτών»).

Και το τρίτο πρόβλημα είναι, υποθέτω, το πρόβλημα της αδιαφάνειας των διαπραγματεύσεων. Υπάρχει κάποια βελτίωση στο θέμα της πρόσβασης των ευρωβουλευτών και των πολιτών στα έγγραφα των διαπραγματεύσεων μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε.;

Πράγματι. Και πέρα από την έντονη αντίδραση που εκφράστηκε από την ευρωπαϊκή Αριστερά, θέλω να τονίσω ότι στο θέμα της πρόσβασης και μέλη της ομάδας των Σοσιαλδημοκρατών και του SPD προσπαθούν να πετύχουν καλύτερη πρόσβαση στα έγγραφα των διαπραγματεύσεων. Δεν έχουμε καμιά πρόσβαση σε έγγραφα που προέρχονται από την πλευρά των ΗΠΑ, επειδή το αμερικανικό Σύνταγμα τα θεωρεί απόρρητα και απαγορεύει την πρόσβαση στη διάρκεια των διαπραγματεύσεων στους δικούς μας νομοθέτες. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει συνεχής πίεση από εμάς και την κοινή γνώμη να υπάρξει διαφάνεια τουλάχιστον στο ποιες είναι οι κατευθύνσεις, οι οδηγίες της διαπραγμάτευσης. Κατορθώσαμε με τις πιέσεις και τις διαμαρτυρίες που εκδηλώθηκαν στους δρόμους να δημοσιευθούν οι οδηγίες της διαπραγμάτευσης, έστω και με καθυστέρηση μηνών (σ.σ. η σχετική απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με τις οδηγίες διαπραγμάτευσης είχε κι αυτή χαρακτηριστεί «απόρρητη» και δημοσιεύθηκε μόλις πριν από ένα μήνα). Επίσης, πρέπει να

πιέσουμε και τα 28 κράτη-μέλη, γιατί αυτά είναι που θα αποφασίσουν τελικά, όχι το Ευρωκοινοβούλιο. Δεν είναι στα χέρια ούτε του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Τα 28 κράτη-μέλη θα αποφασίσουν για το τι πρέπει να γίνει. Άρα, το θέμα της διαφάνειας στις οδηγίες της διαπραγμάτευσης με τις ΗΠΑ και το περιεχόμενό τους είναι στα χέρια των κυβερνήσεων. Και η κοινή γνώμη πιέζει για περισσότερη διαφάνεια.

Η Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων θα αλλάξει έναν μεγάλο όγκο ευρωπαϊκών νόμων. Έχετε υπολογίσει πόσοι ευρωπαϊκοί νόμοι θα χρειαστεί να αλλάξουν; Τυπικά και επίσημα δεν θα αλλάξει κανένας νόμος. Όμως, το πραγματικό πρόβλημα είναι ότι με τη νέα κοινή διατλαντική αγορά θα χρειαστούν οπωσδήποτε κάποιες νέες ρυθμίσεις. Οι επιχειρήσεις με έδρα την Ευρωπαϊκή Ένωση διέπονται από συγκεκριμένη ευρωπαϊκή νομοθεσία. Οι αμερικανικές επιχειρήσεις, όμως, που δεν υπάγονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, μπορούν να εμποδίσουν τις ευρωπαϊκές να προσαρμοστούν στις δικές τους προδιαγραφές. Σαν Ευρωπαϊκή Ένωση έχουμε μια κοινή αγορά η οποία διέπεται από νομοθετήματα 50 ετών. Έχουμε νομοθεσία που ρυθμίζει με ποιες περιβαλλοντικές, υγειονομικές και άλλες προδιαγραφές πρέπει να αναπτύσσεται μια παραγωγική δραστηριότητα, κάτι που δεν έχουν οι αμερικανικές εταιρίες. Το αποτέλεσμα είναι αυτή η διαφορά να αποτελεί παράγοντα αθέμιτου ανταγωνισμού. Κι αυτό, με τη σειρά του, ανοίγει ένα άλλο επίπεδο συζήτησης και διαμάχης, με απροσδιόριστες συνέπειες στην Κοινοτική νομοθεσία. Η ιταλική Προεδρία προσπάθησε να το ξεπεράσει αυτό εκφράζοντας την ιδέα ότι η διατλαντική συνεργασία πρέπει να περιοριστεί μόνο στα πεδία που υπάρχουν ομοιόμορφες ρυθμίσεις σε Ε.Ε. και ΗΠΑ. Αν ισχύσει αυτό, τότε μιλάμε για μια πολύ περιορισμένη συνεργασία, όχι για μια καθοριστική και δεσμευτική συνεργασία.

Υπάρχει κοινωνικό και πολιτικό μέτωπο ενάντια στην Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων, από πολίτες και κινήματα σε Ε.Ε. και ΗΠΑ;

Μέτωπο όχι. Πρώτα απ' όλα οι περισσότεροι άνθρωποι δεν γνωρίζουν και γι' αυτό δεν ενδιαφέρονται. Θα πρέπει να καταλάβουμε ότι η πλειοψηφία του Ευρωκοινοβουλίου και η πλειοψηφία των εθνικών κοινοβουλίων είναι μεν ανήσυχοι, αλλά όχι και αντίθετοι στις διαπραγματεύσεις. Για το λόγο αυτό πρέπει να ρίξουμε το βάρος όλοι στη διαφάνεια, καθώς η διαφάνεια είναι το κύριο εργαλείο που θα κάνει τους πολίτες πιο ενεργούς, θα τους εξωθήσει να ρωτήσουν «τι ακριβώς διαπραγματεύομαστε» και «ποιοι είναι ο στόχος αυτής της διαπραγμάτευσης». Δεν αρκεί η Αριστερά να πει «είμαστε αντίθετοι», αλλά να εξηγήσει «γιατί είμαστε αντίθετοι» Αν υπάρξει διαφάνεια, τότε και εμείς, ως GUE/NGL, θα πούμε στον κόσμο ότι έχουμε κάνει

Πρέπει να ρίξουμε το βάρος στη διαφάνεια, καθώς η διαφάνεια είναι το κύριο εργαλείο που θα κάνει τους πολίτες πιο ενεργούς, θα τους εξωθήσει να ρωτήσουν «τι ακριβώς διαπραγματεύομαστε» και «ποιοι είναι ο στόχος αυτής της διαπραγμάτευσης»

εμπειρισματομένες μελέτες, που αναλύουν κριτικά αν όλες αυτές οι διαπραγματεύσεις και οι συμφωνίες βοηθούν πραγματικά στο να ενισχυθεί η ανάπτυξη και να αυξηθούν οι θέσεις εργασίας, πράγμα που είναι και το βασικό επιχείρημα αυτών που θέλουν να επιβάλουν αυτή τη συμφωνία. Αν και το επιχείρημα ότι η συμφωνία θα φέρει αύξηση της απασχόλησης 2% σε μια εικοσαετία, δεν είναι καθόλου πειστικό. Απλώς είναι τίποτα σε σχέση με τις τεράστιες ανάγκες της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Θα ήθελα να κάνω και μια ερώτηση για ένα θέμα της εσωτερικής πολιτικής επικαιρότητας της Γερμανίας. Το Die Linke, σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, πρόκειται να κυβερνήσει στη Θουριγγία. Ο Γερμανός πρόεδρος Γιόαχιμ Γκάουκ δήλωσε, όμως, ότι αμφιβάλλει αν η Die Linke μπορεί να κυβερνήσει. Πώς σχολιάζετε αυτή τη δήλωση;

Νομίζω ότι πρόκειται για μια ξεκάθαρη παραβίαση της συνταγματικής αρμοδιότητας, από πλευράς του προέδρου, καθώς δεν δικαιούται να παρεμβαίνει στις διαπραγματεύσεις μεταξύ των κομμάτων. Πολύ περισσότερο όταν αυτές οι διαπραγματεύσεις είναι ακόμη σε εξέλιξη. Υπάρχει εσωκομματικό δημοψήφισμα στο οποίο συμμετέχουν τα μέλη του SPD για το αν πρέπει να συμμετάσχει το κόμμα τους σε κυβέρνηση της Αριστεράς, κάτι που ο κύριος Γκάουκ κάνει ότι δεν το γνωρίζει καν. Το ξέρει και γι' αυτό ήθελε να επηρεάσει την έκβαση αυτού του δημοψηφίσματος (σ.σ. τα μέλη του SPD στη Θουριγγία τάχθηκαν κατά 70% υπέρ της συνεργασίας με την Die Linke). Πρόκειται για μια απίστευτη αντιδημοκρατική προσέγγιση από έναν από τους μεγαλύτερους θεσμικούς παράγοντες του γερμανικού κράτους. Αυτό που θα έπρεπε να κάνει ο κύριος Γκάουκ είναι να διατηρήσει την απαραίτητη ουδετερότητα στη θέση του ως πρόεδρος.

* Ευχαριστούμε θερμά τον Ανέστη Ρουκιά για τη βοήθειά του στη μετάφραση